

pogovorijo o kandidatih za nove volitve.

2. Društveni odbor naj postavi zaupnih mož v občinah in župnijah, zlasti ob slovenskih mejah, ki mu naj poročajo o slehernem gibanju društva „Südmark“, da se zatem potrebno ukrene.

3. Občni zbor Slovenskega društva izraža nujno potrebo jasnega, določenega in skupnega političnega programa za vse Slovence ter daje nalog predsedništvu, prositi c. k. svetovalca in deželnega odbornika gospoda Murnika, naj nameravani shod vseh deželnih in državnih poslancev v Ljubljani skliče še v prvi polovici januarja 1890.

4. Odbor naj sestavi in odpošlje prošnjo državnemu zboru, da bodo davek odpisovali parcelam vinogradnim iz nova zasajenim z ameriškim trsovjem.

5. Dosedanji predsednik in odborniki so s vsklikom zopet izvoljeni.

Pri tem občnem zboru so se izrekle še marsikatero sila važne želje, n. pr. glede slov. paralelk na c. kr. gimnaziji v Mariboru, ali do sklepanja ni prišlo, ker ni bilo več za to časa. Vse te in druge stvari pridejo pa na vrsto pri prihodnjem obč. zboru.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Slednjič so tudi novi knez in škof spregovorili besedo:

„Kako nerazumljive so božje sodbe in neizvedljive njegove poti!“ tako kličem jako ginjen in ves presunjen v slovesnem tem trenutku, tako v tej velikanski božji hiši s slavnim svetim apostolom na ves glas kličem“.

„Po isti neizvedljivi volji trojedinega Boga, po previdnosti božji namreč in po tvoji prosti volji, vzvišeni nadškof in prečastni metropolit, in po dovoljenji Njih apostolskega kr. ces. Veličanstva cesarja našega Franca Jožefa I. vselej srečnega, izvoljen sem in ravnokaj tudi potrjen jaz, le človek skorej brez vsega zaslužnja, za naslednika Jakoba Maksimilijana — naj mu bo dober spomin —, čijega velikodušnega mojega dobrotnika in izgojitelja zgubo obžalujem in jo bom vedno tužno obžaljeval, tega zaslužnega moža — pravim, sem postal naslednik na škofijski stolici lavantinski, v tej škofiji stari in slavni in presrečni, ki se sme po vsej pravici dičiti z milim imenom preljubljene hčerke preblage matere osrednje Solnograške stolice“.

„Ali o dobri Bog, ljubezen moja! s strahom prevzamem pretežavno službo, in je nikakor ne bi prevzel, če ne bi zaupal v Njega, po čegar milosti sem, kar sem, če sploh kaj

sem. Službe se lotim, katere se za nič ne bi lotil, če ne bi zaupal pomoči preblazene device in matere Marije, kraljice apostolov, in če ne bi zaupal na podporo vojvode nebeške vojne, sv. Mihaela nadangelja, in če se ne bi zanašal na pomoč slavnih prvakov apostolov sv. Petra in Pavla. V silno visoko službo stopam, v katero pa pod nobeno pogodbo ne bi stopil, ako mi tega moji predstojniki, in drugi odlični možje visoke učenosti in skušane modrosti, ne bi zopet in zopet svetovali ter me tudi pregovorili. Prevzamem delokrog, katerega na noben način ne bi prevzel, ako mi ga ti, presvitli metropolit, ki te kinčate izborna modrost in znana zvedenost, ne bi izročil ter ne dodal tolažbe, da me Bog, duhovstvo in verno ljudstvo kliče, in da si me prav za to tudi ti, prečastni nadškof, izvolil in zdaj slovesno potrdil. Toliše službe slednjič jaz, tako majcen, nikdar ne bi prevzel, verjamite mi, prebrisani svedoki, ako mi ljubezen vdanega duhovstva in vernega ljudstva, „katera je potrpežljiva, je dobrotljiva, katera ni nevošljiva in se ne napihuje, katera se ne da razdražiti in ne misli huđega, katera vse pretrpi in vse prenese“, — ako bi mi ta ljubezen Lavantincev — pravim, srca ne dala“.

„In resnično! navedene trdne podpore je meni brezdvomno jako treba, ki sem zdaj potrjen v službi apostolski, čije visokost in težavnost, čije neštete dolžnosti in obilne nevarnosti sv. cerkveni očetje in najmodrejši učeniki vedno in vedno zatrjujejo, in o čije bremenih sv. Tridentinski zbor govori, da se jih tudi angeljska ramena bojé. Hvalijo sicer to službo kakor duhovenstva vršič in jo povzdigajo kakor časti najvišjo stopinjo, toda Tabor že ne bo, brže bo Getsemani in Golgata. Če to važno resnico v presunjenem srcu povdarjam, lahko bi obupal ter postal malosrčen; vendar dobremu Bogu večna zahvala! Neka druga veliko prijaznejša misel me osrčuje ter obdrži na nogah. To je sveta in zveličavna vera, nadnaravna vera, da stojim na skali, na katero je božji Izveličar postavil sv. katoliško in apostolsko cerkev, mater in pa učiteljico našo, na katero ako bi kedaj pozabil, naj mi rajši jezik prej umolkne in se mi posuši desnica. Po tej božji moči sv. vere tedaj okrepčan hočem jutri in za vse prihodnje dni postaviti pastirsko palico mojo na to zveličavno skalo, ter trdno obljubiti, da se bodem zvesto držal vidnega namestnika večnega pastirja Kristusovega na zemlji, sv. očeta Leona XIII., krasne zvezde, ki po svojih izvrstnih listinah celemu svetu sije ter ga kakor najlepše osvetljuje“.

„Koncem pa slabega tega govora svojega, sili me jako čut hvalečnosti, da se pred vsem tebi, prevzvišeni nadškof, ki si jako čuječ nad sv. vero in blagrom duš, in ki imaš polno pra-

vico, podeliti škofijo lavantinsko, za previsoko čast, katero si mi blage volje podelil, tudi preponižno in večno zahvalo izrečem. Živel mi srečno leta in leta, in vsegamogočni Bog te te naj vedno ohrani v pomnoženje časti božje in v povišanje blagra cerkvenega in državnega, in tudi na srečo častivredne nadškofije in na blagor tudi škofije lavantinske! Strah me tudi je nehvaležnemu biti in zato se prelepo zahvaljujem vsakemu posebej in vsem prečastnim gospodom skupaj, ki kot zasluženi možje kinčajo cerkvo in državo, ter so s svojo prisotnostjo pomnožili današnjo slovesnost potrjenja“.

„Za-me toliko častno prisotnost vzvišene in premilostnega kneza in škofa Krškega, prečastnega opata benediktinskega pri sv. Petru, prisotnost jako častitega osrednjega kapitola in drugih jako vrednih gospodov Solnograške škofije, prisotnost njih ekscelence ces. in kralj. namestnika, in vseh drugih činovnikov veljavnih in častnih in slednjič prisotnost častivrednega lavantinskega duhovenstva, ki ga jaz ljubim in ki mene ljubi, — bom neizbrisljivo zapisal v svojo dušo in globoko ohranil v svojem srcu“.

„Naj tedaj, ko sem preponižno zahvalo izrekel, še dostavim prošnjo, da mi ohranite blag spomin za naprej, in naj končam svoj govor z besedami sv. Pavla: „Ljubezen božja in milost Gospoda našega Jezusa in edinost svetega Duha naj bo z vami vsemi, amen — naj se zgodi!“

Gospodarske stvari.

Nova ali „ruska bolezen“.

(Konec.)

Pri nas v Avstriji se je pojavila ta bolezen v Krakovem, v Lvovu in zadnje dni na Dunaji, ker je samo v dunajski občni bolnišnici zbolelo 25 zdravnikov, večinoma mlajših, in več družih oseb, a njim je že odleglo. Izmed strežajk so zbolele najbolj zdrave osebe. Na klinikah nazivljejo to bolezen „rusko bolezen“.

Slavni Botkin, svetovnoznani ruski zdravnik, ki je pred 10. leti razpoznal kugo v Veljanki, rekel je o tej novi bolezni tako-le: Bolezen, nazivljana kitajski nahod ali epidemična kihavica, ni sploh nahod, temveč samostojni pojav nalezljive bolezni, kojo treba nazivati infekcijonit. Ta bolezen je podobna nahodu, mrzlici ali lehkem legarju. Z vsemi ima nekaj skup, a se vendar loči od njih; v vedi ji je odkazano posebno mesto. Mestni svet v Moskvi je sklical zbor zdravnikov, da preiskuje to bolezen, ter je njih mnenje, da je bolezen nalezljiva, toda s kolero ni v zvezi. Zbolelo je do včeraj v Moski za to boleznijo 300.000 ljudi.

Zdravniki imajo polno posla, ter primanjkuje zdravniške pomoči.

Iz Pariza nam pa dohaja vest, da je ondi pred osmimi dnevi nastala v nekaterih skladiščih „Magazin de Louvre“ ta epidemija; zbolelo je doslej 450 oseb, med brzojavnimi in poštnimi uradniki pa 150 oseb za „influenzo“. Pariški zdravniki pravijo, da je to brz nekaka vročinska bolezen in da ni epidemični nahod ali „influenza“. Preko Berolina se brzojavlja, da je več sto delalcev za „influenzijo“ zbolelo v špandavski puškarni in po Berolinskih prodajalnicah, istotako v Gdanskem.

Ruski profesor dr. Filatov je poslal moskovskim „Roskijim Vjedomostim“ učeno razpravo o tej bolezni ter pravi, da je sicer nalezljiva in nadležna, toda brez vse nevarnosti in je samo posledica neugodnega vremena in da na Ruskem, kjer je zbolelo to jesen več milijonov ljudij, ni umrla niti jedna oseba. Pojavi trajajo pri nekaterih ljudeh dva ali tri dni. Prvi stadij je kratek in traja samo nekoliko ur, nastane pa potem velika onemoglost, glavobol, mrazenje itd., dalje velika slabost, bolečine po vseh udih, vrtoglavost, dražljivost, nahod in kašelj. Mrzlica se vzpenja do 40 stopinj in traja 1—3 dni, redko 5—6 dni, potem nastane vročina po vsem životu, in bolnik zopet okreva in je popolnem zdrav.

Ajda živini za krmo.

Po nekaterih krajih pridela se veliko ajde in hodi je ljudem preveč, vsaj za toliko, da je ne spravijo lahko v denar. V tem jim pa pride prav za krmo živini in skušnje učé, da služi ajda v tem prav dobro, kajti redivnih snovi ima v sebi veliko. Samo eno je pri tem nevarno, to, da povzročuje sem ter tje unetje krvi ali pa da sili kri preveč v glavo ali v kožo živine.

To pa se izgodi le pri svinjah in pa pri ovcah, pri drugi živini pa le prav redko, skoraj za izjemo. Konjem in govedi polaga se ajda prav tako, kakor se jim daje ječmen. Kar se tiče redivnih moči, pride ajda ječmenu prav blizo. Z ovsom pa se lahko meri in ga še sem tje prekosi.

Ker se ajda prebavlja le težko v želodeci, zato je treba gledati na to, da jo dobi žival le zdrobljeno va-se. To je pa tudi vse, kar je pri tem potrebno. Izgodi pa se v časih, da se mora ajda že zelena polagati ali že tako, da se živina pase po njej ali pa da se je nakosi. V tem pa je treba paziti na to, da se žival ne nasiti s samo ajdo. Tudi dolgo časa ne smeš živali s samo ajdo rediti ali živali v silni vročini pustiti, ker bi jo tako napelo.

Če se pa pokaže, da je živinče vsled take pašé vzbolelo, postavi ga brz v senco, v hlev. Ravno tako glej na to, če si po zimi dajal živini ajde, da se v spomladi, predno jo izpustiš